

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
ЦАРИНСКА УПРАВА

01.30.32.HC.027.01

**НАСОКА ЗА РАСПОРЕДУВАЊЕ НА ПРОИЗВОДИ ОД ТАРИФЕН БРОЈ
8415 И ТАРИФЕН БРОЈ 8418 (УРЕДИ ЗА КЛИМАТИЗАЦИЈА И
ТОПЛИНСКИ ПУМПИ)**

Насока за распоредување на производи од тарифен број 8415 и тарифен број 8418
(урди за климатизација и топлински пумпи)

01.30.32.HC.027.01

Историја на документ

Насока за распоредување на производи од тарифен број 8415 и тарифен број 8418 (уреди за климатизација и топлински пумпи)

01.30.32.HC.027.01

Врз основа на член 7 став 4 од Законот за Царинска управа ("Службен весник на Република Македонија" број 46/2004, ... 248/2018) и ("Службен весник на Република Северна Македонија" број 122/2021), директорот на Царинска управа донесе

НАСОКА ЗА РАСПОРЕДУВАЊЕ НА ПРОИЗВОДИ ОД ТАРИФЕН БРОЈ 8415 И ТАРИФЕН БРОЈ 8418 (УРЕДИ ЗА КЛИМАТИЗАЦИЈА И ТОПЛИНСКИ ПУМПИ)

I. Општи одредби

1. Цел на оваа насока е појаснување за начинот на распоредување на производи од тарифниот број 8415 и тарифниот број 8418 и тоа уреди за климатизација, што се состојат од вентилатор на моторен погон и со елементи за менување на температурата и влажноста на воздухот, вклучувајќи и машини во кои влажноста не може посебно да се регулира и топлински пумпи.
2. Оваа насока овозможува помош при распоредувањето на уреди за климатизација, што се состојат од вентилатор на моторен погон и со елементи за менување на температурата и влажноста на воздухот, вклучувајќи и машини во кои влажноста не може посебно да се регулира, топлински пумпи, како и деловите од тарифен број 8415 и ги потенцира условите што треба да бидат исполнети за правилно тарифно распоредување.
3. Надлежни за постапување по оваа насока се вработените во царинските испостави при царинарниците, секторите и одделенијата при Царинската управа што ја користат Царинската тарифа во своето работење.

II. Законски основи за распоредување

4. Законски основи за распоредување на уредите за климатизација, што се состојат од вентилатор на моторен погон и со елементи за менување на температурата и влажноста на воздухот, вклучувајќи и машини во кои влажноста не може посебно да се регулира и топлинските пумпи опфатени во тарифен број 8415 и тарифен број 8418 од Царинската тарифа се шестте основни правила за примена на Царинската тарифа што се дел од воведните забелешки, Дел I на Царинската тарифа, и тоа:

Основно правило 1 што гласи: Имињата на одделите, главите и разделите се дадени само заради полесно снаogaње при распоредувањето. За правни цели, распоредувањето на стоките ќе се врши според наименуванијата на тарифните броеви и според забелешките кон соодветните оддели или глави, и според подолу наведените правила, ако тие не се во

Насока за распоредување на производи од тарифен број 8415 и тарифен број 8418 (уреди за климатизација и топлински пумпи)

01.30.32.HC.027.01

спротивност со содржината на тарифните броеви или на забелешките кон одделите и главите.

Основно правило 2(а) што гласи: Како производ што е наведен или опфатен во наименуванието на тарифниот број се смета и производот што е некомплетен или недовршен, под услов при царинењето да има суштествени својства на комплетен или довршен производ. Тарифниот број, исто така, го опфаќа тој производ, комплетен или довршен (или производ што се распоредува како комплетен или довршен со примена на ова правило), ако се царини несоставен или во разглобена состојба.

Основно правило 6 што гласи: За правни цели, распоредувањето на стоките во тарифни подблоеви во рамките на еден тарифен број ќе се врши според наименуванијата на тие тарифни подблоеви и забелешките за тие тарифни подблоеви, како и според горенаведените правила (*mutatis mutandis*), со тоа што споредување на тарифните подблоеви може да се врши само на исто ниво на расчленување. Во смисла на ова правило се применуваат и забелешките кон одделите и главите, освен ако со содржината на текстовите поинаку не е пропишано.

Основните правила од 2 до 4, исто така, може да се употребат во зависност од видот и природата на производот кој се распоредува. Правилата секогаш се применуваат редоследно, на пример, распоредувањето на стоката со основното правило 3 (в) е можно само ако одредбите на основните правила 2 (а), 2 (б), 3 (а) и 3(б) се разгледани и истите се исклучени, и

Основно правило 5 што се применува за одредени контејнери (амбалажа) и материјали за пакување, кои се испорачуваат заедно со производите за кои се наменети.

Исто така при распоредувањето на овој вид на производи се применуваат:

Забелешка 3 на Оддел XVI од Царинската тарифа што гласи: Ако од содржината на текстот на тарифните броеви на овој Оддел не произлегува поинаку, комбинираните машини што се состојат од две или повеќе споени машини што формираат интегрална целина и другите машини проектирани за вршење на две или повеќе дополнителни или алтернативни функции се распоредуваат како да претставуваат една компонента или како да се машина што ја врши главната функција,

и

Забелешка 4 на Оддел XVI од Царинската тарифа што гласи: Кога машината (вклучувајќи и комбинација на повеќе машини) се состои од повеќе поединечни компоненти (одвоени или меѓусебно поврзани со цевки, трансмисиони уреди, со електрични кабли или со други уреди) и тие компоненти се предвидени заедно да придонесуваат за јасно дефинираната функција од еден тарифен број на Глава 84 или 85, тогаш сите

Насока за распоредување на производи од тарифен број 8415 и тарифен број 8418 (уреди за климатизација и топлински пумпи)

01.30.32.HC.027.01

компоненти се сметаат како целина и се распоредуваат во тарифниот број што и одговара на функцијата на целината.

III. Распоредување на уреди за климатизација, со вентилатор на моторен погон и со елементи за менување на температура и влажност (тар. број 8415)

5. Уредите за климатизација што се распоредуваат во тарифен број 8415 се уреди наменети за затворени простории, за одржување на саканите услови на температура и влажност, а може да имаат и вградени елементи за пречистување на воздухот. Вообично овие уреди се употребуваат како клима уреди во канцеларии, домови, јавни сали, бродови, моторни возила, итн, а исто така и кај индустриски инсталации, кои бараат посебни атмосферски услови. Во тарифен број 8415 се распоредуваат само уреди:

- (1) што се опремени со вентилатор или дувалка со мотор; и
- (2) што се наменети да ја менуваат температурата (циклус за греене или ладење или двата циклуса) и влажноста (циклус за овложнување или сушење или двата циклуса) на воздухот; и
- (3) за кои деловите спомнати под (1) и (2) се претставени заедно.

Деловите за влажнење или сушење на воздухот може да бидат одвоени од делот за греене или разладување на воздухот, или може да бидат заедно во една единица што служи воедно за менување на температурата и влажноста на воздухот, со помош на кондензација.

Овие уреди го ладат и сушат воздухот во просторијата во која се поставени, или ако имаат надворешен довод на воздух, мешаницата на свеж воздух и врз воздухот од просторијата.

Уредите може да бидат во форма на единечни единици кои во себе ги содржат сите потребни елементи, такви се самостојните прозорски или сидни видови на уреди за климатизација, што се нарекуваат „сидни единици“ (тарифен подброј 8415 10 10 00). Друг тип на вакви уреди се „сплит системите“ кои работат само кога ќе се спојат зедно кондензаторската единица за надворешна инсталација со испарувачката единица за внатрешна инсталација. Овие „сплит-системи“ се без канали и користат посебни испарувачи за секој простор кој треба да биде разладуван (на пример, секоја соба) (тарифен број 8415 10 90 00).

Како би се распоредиле во овој тарифен број уредите за климатизација од аспект на составни елементи, покрај вентилатор или дувалка со моторен погон за циркулација на воздухот, мора да ги содржат најмалку следниве елементи, и тоа: уред за загревање на воздухот и овложнувач на воздух или одстранувач на влага од воздухот.

Насока за распоредување на производи од тарифен број 8415 и тарифен број 8418 (уреди за климатизација и топлински пумпи)

01.30.32.HC.027.01

Уредот за загревање на воздух може да биде направен со помош на цевки со топла вода, пареа или врел воздух, или со помош на електрични отпорници, итн, а овложнувачот на воздух обично се состои од распружувачи на вода. Може да биде опремен или со цевка со ладна вода во вид на намотка или евапоратор на разладна единица (со тоа што еден од нив, со помош на кондензација, ја менува температурата и влажноста на воздухот) или може да има некој друг елемент на ладење со посебен уред за менување на влажноста на воздухот. Во некои случаи, одстранувачите на влага користат хигроскопни својства на абсорбентни материјали.

Согласно коментарска забелешка на ХС за тарифен подброј 8415 10, овој тарифен подброј ги исклучува централните системи за климатизација што преку канали го носат разладениот воздух од испарувачот до повеќе простории што се разладуваат.

Уредите за климатизација од овој тарифен број што се наменети да бидат вградени во моторните возила се распоредуваат во тарифен подброј 8415 20, соодветно.

IV. Распоредување на топлински пумпи

6. Топлинска пумпа е уред кој извлекува топлина од погоден извор на топлина (главно од подземни или површински води, површина на земјата или воздухот) и ја претвора истата со помош на дополнителен извор на енергија (на пример, гас или електрицитет) во извор на појака топлина. За пренос на топлината од изворот до топлинската пумпа и од топлинската пумпа до медиумот што го грее, се користи флуид. Постојат два вида топлотни пумпи: компресиони и абсорциони.

Компресионите топлински пумпи главно се состојат од следниве елементи: испарувач што ја извлекува енергијата од околината и ја пренесува на флуидот за пренесување на топлина; компресор, кој со механичка постапка го извлекува испарениот флуид од испарувачот и при зголемен притисок го пренесува во кондензаторот; кондензатор, кој е изменувач на топлина каде што пареата се претвара во течност, оддавајќи ја топлината на медиумот што се загрева. Кај абсорционите топлински пумпи компресорот е заменет со котел со вода и разладно средство како и вграден горилник.

Топлинските пумпи обично се дефинирани со два елемента: првиот е почетниот извор на топлина, а вториот е медиумот чија што температура треба да се промени. Главни видови на топлински пумпи се:

- воздушно/водени или воздушно/воздушни топлински пумпи, што ја извлекуваат амбиентната топлина од атмосферата и ја враќаат во вид на топла вода или топол воздух,
- водено/водени или водено/воздушни топлински пумпи, што добиваат топлина од подземен извор или од површинска вода или

Насока за распоредување на производи од тарифен број 8415 и тарифен број 8418 (уреди за климатизација и топлински пумпи)

01.30.32.HC.027.01

- земјено/водени или земјено/воздушни топлински пумпи, во нив топлината се добива со систем на цевки вкопани во земјата.

Топлинските пумпи можат да се испорачаат како поединечни уреди, чии разни елементи прават целина. Овие единици се нарекуваат и моноблок тип. Топлинските пумпи можат исто така да се испорачаат како неколку посебни единици. Некои топлински пумпи можат да се испорачуваат без испарувач, кога се предвидени да бидат вградени во постројки кои веќе имаат свој испарувач. Во таквите случаи, тие се сметаат како некомплетни производи со битни карактеристики на комплетните производи и се распоредуваат во тарифниот број на толинската пумпа 8418 од Царинската тарифа. Топлинските пумпи (нереверзибилни топлински пумпи) главно се користат за загревање на згради или за добивање на врела вода за домаќинства.

V. Распоредување на реверзибилни топлински пумпи (тар. број 8415 81)

7. Во тарифен број 8415 се распоредуваат реверзибилни топлински пумпи со вентилатор на моторен погон и елементи за менување на температурата и влажноста. Тие се сметаат како машини за климатизација и тоа распоредувањето на истите ќе биде во тарифен подброј 8415 10 доколку реверзибилните топлински пумпи се презентирани заедно со внатрешните издувни единици со кои претставуваат единствен интегрален систем, но кога истите се презентирани самостојни истите ќе се распоредат во тарифен подброј 8415 81.

Реверзибилните топлински пумпи, што се опремени со единечен систем со повратен вентил за циклусот ладење/греенje, се наменети да извршуваат двојна функција во просторијата што ја грејат или ладат. Во циклусот на ладење, повратниот вентил го насочува протокот на топла пареа под висок притисок кон надворешната намотка каде што топлината ослободена за време на кондензацијата се издувува во надворешниот воздух и потоа компресираното разладно средство навлегува во внатрешната намотка каде тоа кондензира и ја абсорбира топлината, при што го лади воздухот кој што се издувува во просторијата што се разладува со помош на вентилаторот. Во циклусот на греенje, менувањето на вентилот за циклусот на ладење/греенje овозможува разладното средството да тече во спротивен правец, така што топлината се ослободува во внатрешноста на просториите што се загреваат.

VI. Распоредување на останати уреди за климатизација (тар. број 8415 82 и 8415 83)

8. Уредите за климатизација што се распоредуваат во тарифните подброви 8415 82 и 8415 83 се уреди наменети за затворени простории, за одржување на саканите услови на температура и влажност, со разладно средство (8415 82) или без разладно средство

Насока за распоредување на производи од тарифен број 8415 и тарифен број 8418 (уреди за климатизација и топлински пумпи)

01.30.32.HC.027.01

(8415 83), кои се разликуваат од оние распоредени во тарифте подброеви 8415 10, 8415 20 и 8415 81.

‘
’

VII. Распоредување на делови од тар. број 8415

9. Согласно одредбите од Забелешка 2 (б) од Оддел XVI, овој тарифен број ги вклучува засебно испорачаните внатрешните и надворешните единици од уредите за климатизација „сплит системи“ од тарифен број 8415. При тоа кога уредите за климатизација се презентирани во постапката на увозно царинење како комплет сплит системи (со надворешна и внатрешна единица) истите ќе се распоредат во тарифен подброд 8415 10 90 00 од Царинската тарифа.

Во случај кога внатрешните или надворешните единици на сплит системите од тарифен подброд 8415 10 90 00, се презентирани самостојно истите ќе се распоредат како делови на овие уреди, и тоа во тарифен подброд 8415 90 00 00. Овие единици се наменети да бидат поврзани со електрични кабли, и бакарни цевки низ кои поминува разладниот флуид помеѓу надворешните и внатрешните единици.

При увозно царинење на внатрешни и надворешни единици распоредувањето во овој тарифен подброд како делови треба да биде исклучиво во зависност од количината, видот на производите, нивната компатибилност како и динамиката на увоз на овие производи за одреден временски период од одреден увозник, при што јасно произлегува дека внатрешните и надворешните единици претставуваат делови за уреди за климатизација „сплит системи“.

Во случај кога не може со сигурност да се потврди дека се работи за делови на сплит системи, внатрешни и надворешни единици и истите се препознаваат како целосни уреди за климатизација „сплит системи“, во моментот на увозно царинење се применува Основно правило 2(а), Забелешка 3 на Оддел XVI од Царинската тарифа и Забелешка 4 на Оддел XVI од Царинската тарифа и истите ќе се распоредат како комплетни уреди за климатизација „сплит системи“.

VIII. Завршни одредби

10. Одговорни за спроведување на оваа Насока се царинските службеници од надлежните царински испостави.

Насока за распоредување на производи од тарифен број 8415 и тарифен број 8418
(уреди за климатизација и топлински пумпи)

01.30.32.NC.027.01

11. Надлежен за предлагање на измени и дополнувања на оваа Насока е помошник директор на Секторот за царински систем.
12. Секое постапување спротивно на одредбите на оваа насока ќе биде предмет на утврдување на дисциплинска одговорност. Сите непосредни раководители се должни со одредбите на ова Насока да ги запознаат вработените во организационата единица со која раководат.
13. Секторот за царински систем, во соработка со Службата за правни работи, е должен веднаш по потпишувањето на оваа насока, истата да ја направи достапна за сите вработени во Царинската управа, согласно Процедурата за депозитар на документација¹.
14. Оваа насока стапува на сила со денот на нејзиното донесување.

Бр. 01-044973/23-0001
Скопје, 18.08.2023 г.

21-08-2023

Насоката ја подготви:

Сектор за царински систем

¹ Процедурата за депозитар на документација со сите измени и дополнувања како интерен акт е објавен во Депозитарот согласно Процедурата за депозитар на документација на Царинска управа.

Насловка за распоредување на производи од тарифен број 8415 и тарифен број 8418
(уреди за климатизација и топлински пумпи)

01.30.32.HC.027.01

Приматели:

Директор
Заменик директор
Советници на директорот
Помошници на директори на сектори
Началници на независни одделенија
Управници на царинарници

Примерок доставен за:

Интерна употреба

Оригиналот се чува во:

Сектор за царински систем
Архива